

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, dnia 28 czerwca 2006 r.

DOK3-430/2/06/KO

DECYZJA nr DOK - 68/06

Na podstawie art. 101 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na Browary Łódzkie S.A. z siedzibą w Łodzi karę pieniężną w wysokości 50.000 złotych (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych), tj. równowartość 12.954 EURO (słownie: dwanaście tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt cztery EURO), płatną do budżetu państwa, z tytułu nieudzielenia informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 45 ww. ustawy w postępowaniu wyjaśniającym sygn. akt DOK3-400/7/05/KO.

UZASADNIENIE

W dniu 18 listopada 2005 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym”, wszczął na podstawie art. 43 ust. 1 w związku z art. 43 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080), zwanej dalej „ustawą o ochronie konkurencji”, postępowanie wyjaśniające, mające na celu wstępne ustalenie, czy na krajowym rynku sprzedaży piwa nastąpiło naruszenie przepisów ww. ustawy, uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym czy sprawa ma charakter antymonopolowy (sygn. akt DOK3-400/7/05/KO).

Pismem z dnia 22 listopada 2005 r. na podstawie art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji Prezes Urzędu wezwał przedsiębiorców prowadzących działalność na krajowym rynku sprzedaży piwa, w tym Browary Łódzkie S.A. z siedzibą w Łodzi, zwaną dalej „Browary Łódzkie”, do nadesłania niezbędnych danych i informacji, mających znaczenie w sprawie, tj.: listy akcjonariuszy/wspólników posiadających 5% i więcej głosów na wza/zw, powiązań kapitałowych z innymi przedsiębiorcami oraz wielkości produkcji i sprzedaży piwa (w hektolitrach) w 2004 r. Zgodnie z dyspozycją art. 45 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji powyższe żądanie Prezesa Urzędu zawierało wskazanie zakresu informacji i okresu, którego dotyczyły, celu żądania, wskazanie terminu udzielenia informacji, pouczenie o sankcjach za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd. W ww. piśmie Prezes Urzędu określił badanym przedsiębiorcom, w tym Browarom Łódzkim, 7 dniowy termin na udzielenie informacji.

Pismem z dnia 5 grudnia 2005 r. Ldz. 5055/2005 Browary Łódzkie, oświadczyły m.in., że:

- Spółka nie jest związana żadnym porozumieniem oraz że nie przysługuje jej pozycja dominująca,
- wielkość produkcji i sprzedaży piwa w 2004 r. kształtowała się na poziomie poniżej 1%,
- informacje dotyczące wielkości produkcji i sprzedaży wchodzące w zakres informacji poufnych nie mogą mieć znaczenia dla postępowania antymonopolowego.

Pismem z dnia 15 grudnia 2005 r. organ antymonopolowy wezwał Browary Łódzkie do udzielenia odpowiedzi w zakresie określonym w wezwaniu z dnia 22 listopada 2005 r. i ponownie poinformował, iż zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji pracownicy Urzędu są obowiązani do ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych informacji, podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów, o których powzięli wiadomość w toku postępowania, a także o sankcjach określonych w art. 101 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji za nieudzielanie informacji lub udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd. Spółka poinformowana została również, iż zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji przedsiębiorcy i związki przedsiębiorców są obowiązani do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu. Wezwanie to jednak nie przyniosło rezultatu, bowiem pismem z dnia 27 grudnia 2005 r. Ldz. 5294/2005 Spółka wniosła o uznanie jej odpowiedzi z dnia 5 grudnia 2005 r. za wyczerpującą i zwróciła uwagę, że informacje dotyczące wielkości produkcji i sprzedaży wyrobów Spółki posiadają istotną wartość

gospodarczą i stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa. W ocenie Spółki przedsiębiorca mający udział w rynku na poziomie nie przekraczającym 1% nie może prowadzić działań objętych zakazami sformułowanymi w art. 5 i 8 ustawy o ochronie konkurencji. Pismem z dnia 18 stycznia 2006 r. Prezes Urzędu skierował do Browarów Łódzkich drugie ponaglenie wskazując ostateczny termin udzielenia odpowiedzi - do dnia 27 stycznia 2006 r. oraz poinformował przedsiębiorcę, iż nieudzielenie odpowiedzi w wyznaczonym terminie może stanowić przesłankę do wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kary, o której mowa w art. 101 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji. Ponadto Spółka poinformowana została, iż organ antymonopolowy nie prowadzi postępowania przeciwko Browarom Łódzkim, gdyż postępowanie wyjaśniające nie jest wszczynane i prowadzone przeciwko określonemu przedsiębiorcy lub przedsiębiorcom, natomiast jego przedmiotem jest wstępne przeanalizowanie zachowań przedsiębiorców na rynku. Browary Łódzkie nie udzieliły odpowiedzi w wyznaczonym przez organ antymonopolowy terminie, tj. do dnia 27 stycznia 2006 r. W piśmie z dnia 31 stycznia 2006 r. Ldz. 365/2006 Spółka powtórzyła dotychczasowe stanowisko dodatkowo stwierdzając, iż informacje żądane przez Prezesa Urzędu są zbędne dla prowadzonego postępowania i bezużyteczne, a więc żądanie ich udzielenia nie znajduje uzasadnienia w ustawie o ochronie konkurencji.

Wobec powyższego organ antymonopolowy postanowieniem z dnia 8 marca 2006 r. wszczął na podstawie art. 44 ust. 2 w zw. z art. 101 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji postępowanie antymonopolowe w sprawie nałożenia na Browary Łódzkie kary pieniężnej z tytułu nieudzielenia informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 45 ustawy o ochronie konkurencji w toku postępowania wyjaśniającego wszczętego w dniu 18 listopada 2005 r. sygn. akt DOK3-400/7/05/KO. O wszczęciu postępowania Browary Łódzkie zostały, zgodnie z art. 61 § 4 kpa, zawiadomione pismem z dnia 8 marca 2006 r., w którym organ antymonopolowy wezwał przedsiębiorcę do ustosunkowania się do postawionego zarzutu, podania przyczyn nieudzielenia odpowiedzi na pismo z dnia 22 listopada 2005 r. oraz podania wielkości przychodu osiągniętego w 2005 r. w rozumieniu obowiązujących przedsiębiorcę przepisów o podatku dochodowym. Osoba uprawniona w siedzibie Browarów Łódzkich pokwitowała odbiór zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary w dniu 13 marca 2006 r.

W dniu 31 marca 2006 r. do Urzędu wpłynęło pismo Browarów Łódzkich z dnia 29 marca 2006 r. Ldz. 1095/2006, stanowiące odpowiedź na zawiadomienie Prezesa Urzędu o wszczęciu postępowania. Browary Łódzkie nie zgadzają się z postawionym przez Prezesa

Urzędu zarzutem. Spółka wskazała także, iż w jej ocenie pismo z dnia 5 grudnia 2005 r. zawiera odpowiedź na wezwanie Urzędu z dnia 22 listopada 2005 r. w zakresie dotyczącym wielkości produkcji i sprzedaży, gdyż wskazała ona, iż udział Browarów Łódzkich w rynku nie przekracza 1%. Browary Łódzkie wskazały także, iż przedsiębiorca nie pozostający w porozumieniu z innym przedsiębiorcą i mający udział w rynku na poziomie nie przekraczającym 1% nie może prowadzić działań objętych zakazami sformułowanymi w art. 5 i art. 8 ustawy o ochronie konkurencji. Ponadto w ocenie Spółki ustawa o ochronie konkurencji precyzuje zadania Urzędu oraz jego Prezesa wyposażając go w uprawnienia do żądania informacji, ale nie wszystkich, tylko takich, które są niezbędne do realizowania zadań Urzędu. Browary Łódzkie nie podały także informacji o wysokości osiągniętego w 2005 r. przychodu.

Oceniając przedstawiony stan faktyczny organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Prezes Urzędu jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów. Wszelkie działania Prezesa Urzędu podejmowane są w interesie publicznym, mając na uwadze ochronę konkurencji i praw konsumentów. W związku z powyższym Prezesowi Urzędu przyznano szczególne kompetencje związane ze sprawowaniem kontroli przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów ustawy o ochronie konkurencji.

Wskazane okoliczności zdecydowały między innymi, że przedsiębiorcy oraz ich związki zostali zobowiązani – na mocy art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji – do przedkładania organowi antymonopolowemu wszelkich koniecznych informacji na jego żądanie. Oznacza to, iż obowiązek udzielenia odpowiedzi w pełnym zakresie i terminie wyznaczonym, ciąży na każdym podmiocie, do którego Prezes Urzędu zwróci się z żądaniem udzielenia informacji (E. Modzelewska – Wąchał, Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz, TWIGGER, Warszawa 2002, str. 222). Zakres informacji wymaganych od przedsiębiorców określa Prezes Urzędu, przy czym podmioty te zasadniczo nie mogą kwestionować zakresu żądanych informacji, bowiem ocena, czy żądane materiały są niezbędne do realizacji zadań przez Prezesa, należy do tego organu (wyrok SA z dnia 16 grudnia 1998 r., XVII Ama 62/98).

W celu efektywnego sprawowania tej kontroli Prezesowi Urzędu zostały nadane przez ustawodawcę instrumenty umożliwiające dyscyplinowanie przedsiębiorców w zakresie

wykonywania przepisów obowiązującego prawa. Mają one umożliwić egzekwowanie obowiązków, jakie spoczywają na przedsiębiorcach w zakresie wynikającym z ustawy o ochronie konkurencji. Takim uprawnieniem jest między innymi art. 101 ust. 2 pkt 2 tej ustawy, który przewiduje możliwość nałożenia w drodze decyzji kary pieniężnej, jeżeli przedsiębiorca, choćby nieumyślnie, nie udzielił informacji żądanych przez Prezesa Urzędu na podstawie art. 45 ustawy o ochronie konkurencji. Organ antymonopolowy na podstawie tego przepisu może wymierzyć karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 1.000 do 50.000.000 EURO. Zgodnie z art. 115 ww. ustawy wartość EURO podlega przeliczeniu na złote według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok nałożenia kary pieniężnej. Średni kurs EURO ogłoszony przez NBP w ostatnim dniu roboczym roku kalendarzowego poprzedzającego rok nałożenia kary, tj. w dniu 30 grudnia 2005 r., wyniósł 3,8598 zł.

O zastosowaniu sankcji, jak i o jej wysokości decyduje Prezes Urzędu w ramach uznania administracyjnego, kierując się między innymi zasadami określonymi w art. 104 ustawy o ochronie konkurencji, tj. uwzględniając w szczególności okres, stopień i okoliczności uprzedniego naruszenia przepisów ustawy. Należy jednak podkreślić, że katalog przesłanek wskazanych w tym artykule, którymi powinien kierować się Prezes Urzędu przy ustalaniu wymiaru kary, jest przykładowy.

Kary pieniężne za nieudzielenie informacji określone w art. 101 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji mają charakter:

- (a) represyjny – nakładane są za naruszenie ustawowego obowiązku udzielania informacji na żądanie Prezesa Urzędu;
- (b) prewencyjny – mają zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości i zniechęcać do naruszania prawa;
- (c) dyscyplinujący – zagrożenie nimi, czyli potencjalna możliwość nałożenia kary pieniężnej przez Prezesa Urzędu, ma skłaniać przedsiębiorców do udzielania żądanych informacji i dokumentów.

Takie też stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 2004 r. (sygn. III SK 31/04), w którym stwierdził, iż kara pieniężna określona w art. 101 ust. 2 pkt 2 lit. b) (obecnie art. 101 ust. 2 pkt 2) jest sankcją za niedopełnienie obowiązku i ma ona na celu zniechęcenie przedsiębiorców do nieprzestrzegania obowiązku udzielenia informacji na

żądanie Prezesa Urzędu. Zdaniem Sądu, cel ten wymaga przyjęcia możliwości nałożenia na przedsiębiorcę kary nie tylko wówczas, gdy do chwili wydania przez Prezesa Urzędu decyzji o nałożeniu kary nie została udzielona jakakolwiek informacja, ale także wówczas, gdy żądana informacja została udzielona ze znacznym opóźnieniem, już po wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary.

Z treści powołanego orzeczenia można wywnioskować, że karą pieniężną może skutkować nie tylko zaniechanie udzielenia odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu, ale także udzielenie odpowiedzi po wyznaczonym terminie. Tym bardziej nałożenie kary pieniężnej jest możliwe w sytuacji nieprzedstawienia wszystkich informacji żądanych przez Prezesa Urzędu lub udzielenie informacji niepełnej. W interesie Prezesa Urzędu leży bowiem zapobieganie sytuacjom, w których przedsiębiorcy nie udzielają odpowiedzi na jego żądanie.

Podkreślić należy, że ustawodawca szeroko zakreśla odpowiedzialność przedsiębiorcy za naruszenia typu proceduralnego, czego wyrazem jest zagrożenie sankcją w postaci nałożenia kary pieniężnej nawet w przypadku nieumyślnego nieudzielenia informacji żądanych przez Prezesa Urzędu.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu uznał za konieczne nałożenie na Browary Łódzkie kary pieniężnej przewidzianej w przepisach ustawy o ochronie konkurencji z uwagi na fakt permanentnego nieudzielania w toku postępowania wyjaśniającego żądanych informacji. Prezes Urzędu zdecydował nałożyć karę pieniężną w wysokości 50.000 złotych, co stanowi równowartość 12.954 EURO.

Na wysokość kary pieniężnej istotny wpływ ma fakt nieudzielenia przez Browary Łódzkie odpowiedzi na żądanie Prezesa Urzędu, pomimo dwukrotnego monitu. Informacje żądane przez Prezesa Urzędu w zakresie wielkości produkcji i sprzedaży stanowiły dla organu antymonopolowego niezbędną podstawę do obliczenia wielkości krajowego rynku produkcji i krajowego rynku sprzedaży piwa oraz do obliczenia udziałów rynkowych poszczególnych przedsiębiorców prowadzących działalność na tych rynkach, a w konsekwencji do podjęcia decyzji o wszczęciu lub nie wszczęciu postępowania antymonopolowego. Żądanie to skierowane zostało łącznie do 47 przedsiębiorców, o różnej skali działalności – zarówno dużych, jak i średnich oraz małych. Wszyscy oni, z wyjątkiem Browarów Łódzkich, udzielili żądanych przez Prezesa Urzędu informacji. Uchylenie się Browarów Łódzkich od udzielenia odpowiedzi wpłynęło również na przedłużenie prowadzonego przez Prezesa Urzędu postępowania wyjaśniającego o sygn. DOK3-400/7/05/KO.

Ustalając wysokość kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął pod uwagę stopień zawinienia, objawiający się w możliwości udzielenia odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu i świadomym jego zaniechaniu.

Brak odpowiedzi na pismo Prezesa Urzędu z dnia 22 listopada 2005 r., a następnie na dwa wezwania ponagląjące oraz brak reakcji (w postaci udzielenia żądanych informacji) na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej może jedynie świadczyć o przekonaniu Spółki o jej bezkarności. Zachowanie Browarów Łódzkich wskazuje, że Spółka ta od początku nie zamierzała udzielić organowi antymonopolowemu żądanych informacji, a potencjalna możliwość nałożenia kary pieniężnej w żadnym stopniu nie wpłynęła na jej decyzję w tym względzie. Ponadto konsekwentna odmowa udzielenia odpowiedzi na żądanie Prezesa Urzędu pozwala na stwierdzenie, że działanie Spółki miało charakter umyślny.

Istotną okolicznością wziętą pod uwagę przez Prezesa Urzędu, wpływającą na wysokość kary pieniężnej, był natomiast fakt, iż uchybienie obowiązkowi udzielenia informacji stanowi pierwsze naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji przez Browary Łódzkie.

Bez znaczenia natomiast dla niniejszego postępowania jest podnoszona przez Browary Łódzkie okoliczność, iż nie mogą być one stroną postępowania ze względu na fakt minimalnego udziału w rynku, a w związku z tym niemożnością prowadzenia działań objętych zakazami sformułowanymi w art. 5 i art. 8 ustawy o ochronie konkurencji. Żądania Prezesa Urzędu do Browarów Łódzkich kierowane były w toku postępowania wyjaśniającego, którego celem było wstępne ustalenie, czy na krajowym rynku sprzedaży piwa nastąpiło naruszenie przepisów ww. ustawy, uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym czy sprawa ma charakter antymonopolowy. Postępowanie wyjaśniające nie jest wszczynane i prowadzone przeciwko określonemu przedsiębiorcy lub przedsiębiorcom, przedmiotem jego jest wstępne przeanalizowanie zachowań przedsiębiorców na rynku, o czym Spółka była poinformowana w kierowanej do niej korespondencji.

Zdaniem Prezesa Urzędu wymierzona kara pieniężna jest adekwatna do stopnia zawinienia Browarów Łódzkich i skutecznie zapobiegnie naruszeniom ustawy przez tę Spółkę w przyszłości. Spełnia również swoją rolę ogólnoprewencyjną, zniechęcającą do naruszenia prawa przez przedsiębiorców.

Mając na uwadze powyżej wskazane okoliczności Prezes Urzędu orzekł, jak w sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 105 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - sądu ochrony konkurencji i konsumentów - za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

DYREKTOR
Departamentu Ochrony Konkurencji
Monika Bychowska

Otrzymuje:
Browary Łódzkie S.A.
ul. Północna 35
91-425 Łódź